Leto XV. V.b.b. Dunaj, dne 25. septembra 1935 St. 39.

KOROŠKI SLOVENEC

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEC“. Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov: Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Tam onstran morja.

V ameriški državi Louisiana so nedavno ustrelili tamošnjega guvernerja in senatorja Longa. Atentat je vzbudil veliko pozornost in listi so dostavljali, da je z njim padel najresnejši Rooseveltov tekmec za mesto prezidenta Zedinjenih držav, ki bo prihodnje leto vnovič zasedeno. Long je bil izprva prodajalec mila, nenavadna njegova energija in vztrajnost sta ga dvignili na visoko mesto guvernerja. Bil je ljubljenec velikih množic, ker je zahteval v odpomoč krizi razdelitev nakopičenih bogastev in je obljubljal vsaki družini njen dom in letnih 5000 dolarjev iz državne blagajne. Velik del Američanov je zapeljan po njegovih mikavnih obljubah videl v njem rešitelja Amerike, katere negotova bodočnost prizadeva vedno večji strah in nemir. — —

Amerika je doslej oznanjevala svetu evangelij uspeha. Dosegla je višek civilizacije, njeno ljudstvo je mislilo le še v rekordih. Tako stoji v New Yorku kino, ki ima prostora za 3250 ljudi, vedno je poln, pa igra od opoldne do polnoči. V istem mestu stoji velikanska trgovina na 17 nadstropij, „Macy Building“, kjer lahko dobiš vse od navadnega hlačnega gumba do letala. Ob reki Niagari stoji ogromna elektrarna s 13 turbinami, ki proizvajajo 130.000 konjskih sil, v elektrarni je zaposlenih samo po 7 delavcev. Ameriški most črez Hudson je doslej največji, dolg nad 3 km, zidan na dva nadstropja, njegovi gradbeni stroški so znašali 400 milijonov šilingov. Tam je tudi največja hiša sveta, visoka 306 metrov in ima 77 nadstropij.

Amerika je izrazita dežela trgovanja in trgovcev. V visoki hiši na velikem trgu v Chicagu nekega dne nenadoma zazvenijo šipe v oknih, ob strmenju mimoidočih se spustita mlad mož in žena v vidnem strahu po vrvi z okna na cesto, ob oknu se v istem hipu pojavi razburjen starec, ki ustreli z revolverjem za bežečima, se za njima spusti na cesto in — enoglasen krik trojice: To je začetek najnovejšega romana v čikaškem „Žurnalu“. V Ameriki so redki dobri pisatelji, komponisti, slikarji, ker je umetnost zadeva trgovine in ker poplavlja trg plehka umetnost, kričeča v barvah, naslovih in vsebini. Celo v versko življenje ameriškega ljudstva že sega trgovanje. Ponekod tam vabijo v cerkve z inserati, obljubujejo jazz-godbo, nastope plesalk, v potrebi celo mal prigrizek. — Amerika ima svetovni rekord v zločinih. V proslulem mestu Detroit umorijo letno od 100.000 prebivalcev povprečno 16 meščanov. V New Yorku si lahko ogledaš mestno četrt, kjer povprečno vsak drugi dan umorijo kakega policista. Istotam je trg, kjer je v eni noči povprečno 16 vlomov.

To je Amerika prikazana v žarki luči. Iz Evrope je pred stoleti sprejela dediščino francoske revolucije — svobode za poedinca, stan in narod, svobodo mišljenja in dela. Medtem ko so se pri nas tej svobodi zoperstavile močne sile in jo v njenem razmahu vsaj ovirale, je postala Amerika prost plen moderne miselnosti. Tam ni bilo ukoreninjenosti v vero, tam ni preprostega rodu zemlje, brez zadostnega števila duhovnikov in dobrega posvetnega izobraženstva je Amerika kmalu postala obljubljena dežela svobode, iz katere je bohotno pognala sebičnost v življenju in gospodarstvu, iz mišljenja v številkah se razvilo znano ameriško rekorderstvo. Z bogastvom na eni je naraščala beda na drugi strani. Svetovna kriza pa je postavila nad Ameriko velik vprašaj. Amerika bo kmalu zrela za čisti komunizem ali za čisto krščanstvo.

To je ozračje okoli današnjega prezidenta Zedinjenih držav Roosevelta. Nacionalno in socialno revolucijo je napovedal, za omiljenje strašne brezposelnosti skrbi, v prilog dolžnikom je znižal vrednost dolarja, socialno nižjim in šibkim je uvedel zavarovanje in brezposelno podporo. Posegel je v svet velikih finančnikov in stavil svoje zahteve.

Danes očitno raste odpor proti Rooseveltu. Velekapitalizem se boji njegovih reform, njegova previdnost in polahnost reformiranja vzbujata nevoljo množic, ki hočejo rešitve iz bede že danes, ne jutri. In mnogo je tam brezvestnežev, ki obljubujejo malim nebesa na zemlji. Tudi vrsta treznih pomočnikov okoli Roosevelta se množi in ti svarijo mogočneže in bogatine pred nepopustljivostjo, množico pa pred nasilnimi sredstvi v odpomoč. Od teh treznih — med njimi je tudi ameriški katoliški svet — zavisi uspeh ali neuspeh započete Rooseveltove akcije. Viden bo že ob prezidentskih volitvah prihodnjega leta. Neuspeh bi pomenil pričetek komunizma v Ameriki.

Boljševizem bi imel preko oceana lahko delo. Ne bi bilo treba kot v Rusiji graditi industrijo, promet, širiti civilizacijo. V tovarne ne bi bilo treba modernih strojev in ne traktorjev in modernih sejalcev na polja. Ljudstva bi ne trebalo učiti takozvane „praktičnosti“ življenja. Vse to je že v Ameriki. Le delodajalci in delojemalci bi menjali vloge. Moderni amerikanizem in še modernejši boljševizem bi si segla v roke in se spoznala končno kot — brata.

Zaenkrat je še Roosevelt na delu, njegov tekmec za naklonjenost ameriškega ljudstva pa je padel po udarcu usode.

Mussolini ni rekel: „Ne!“

Ženevski predlog za sporazum. Odbor petih Zveze narodov v Ženevi je dovršil svoje proučevanje italijansko-abesinskega spora in je predložil obema državama svoj posredovalni predlog. Predlog predvideva, naj odstopi Abesinija Italiji pokrajini Danakil in Ogaden, Francija in Anglija podpreta Italijo z denarjem pri gospodarskem podvigu Abesinije, katerega pa bi nadzirala mednarodna vlada. Abesinija preustroji svojo varnostno in gospodarsko upravo. Odbor petih je s tem potrdil angleško stališče, ki povdarja neodvisnost Abesinije in gospodarsko nadzorstvo pridržuje vsem trem velesilam.

Anglija povrhu grozi! Predlog iz Ženeve je spremljala grožnja Anglije z vojno. V Egiptu so zbrane močne angleške čete in oddelek vojne mornarice, sredozemska otoka Malta in Ciper sta pripravljena za obrambo in napad, morski prehod iz Atlantskega v Sredozemski ocean — Gibraltar — je omejen in ga nadzirajo angleške ladje.

Mussolini odklanja ženevski predlog. Mussolini je predlog Zveze narodov, naj se zadovolji Italija s puščavskim ozemljem pokrajin Danakil in Ogaden ter naj deli gospodarsko nadzorstvo z ostalimi velesilami, odklonil. Po mnenju italijanskega ministrskega sveta predlog ne odgovarja življenskim interesom in pravicam Italije. Iz odklonitve pa zveni hkrati pristanek Italije na pogajanja v Ženevi. Nekateri listi poročajo o italijanskih zahtevah, predloženih odboru petih, ki povdarjajo: Abesinija se razoroži pod italijansko kontrolo, zabrani se ji dohod do morja, novi predlog ženevskega odbora pa upošteva pogodbo iz leta 1906, sklenjeno med Italijo, Francijo in Anglijo, kjer slednji dve velesili dodeljujeta znaten kos Abesinije Italiji kot njeno gospodarsko področje. Odbor bo iskal sedaj novih možnosti za sporazum in bo pri tem upošteval italijanske želje.

Vrata za pogajanja so torej še odprta. Splošno prevladuje v evropskih političnih krogih mnenje, da z odklonitvijo predloga po Italiji še niso pogajanja v Ženevi zaključena. Vendar je še dolga pot do končnega sporazuma. Opasno je, da ga mednarodni razvoj medtem ne prihiti, ker se baje za kulisami evropskega političnega življenja pripravljajo nova iznenadenja.

Velika in usodna posledica italijansko-abesinskega spora. Grozeča vojna nevarnost je Evropo prikazala v luči, ki zna močno škodovati dobremu imenu belega, civiliziranega kontinenta. Svet danes ve, da gre i Italiji i Angliji pri boju za Abesinijo le še za izključno njune gospodarske interese. Abesinija je ponižana v predmet politične kupčije. Ob tem se moramo vprašati, ali ni s tem padel pred takozvanimi nekulturnimi in neciviliziranimi rumenimi, črnimi in rujavimi plemeni zadnji čar belega človeka, k se je ponižal pred vsem svetom v navadnega — trgovca. Nismo proroki. Vemo pa, da igrajo v mednarodnem življenju in v življenju kontinentov tudi zgolj dušeslovni momenti veliko vlogo. Z Abesinijo postaja nadzorstvo belega plemena nad ostalimi v svoji upravičenosti vsaj dvomljivo. V tem, se nam zdi, je tudi zadnja skrivnost krčevitega angleškega odpora proti italijanskim željam.

Novice iz naše države. Kulturni svet je sprejel sklep, po katerem se v državi uvede takozvana identitetna izkaznica. Vsaka v državi se nahajajoča oseba, stara nad 18 let, ki trajno biva v Avstriji, bo dobila posebno izkaznico, ki bo nekak potni list za potovanja v državi. Izstavila bo izkaznico pristojna občina, v katere seznamu se posameznik nahaja. Slike uradno ne bo treba, podatki bodo isti kot so na običajnih potnih listih. Te izkaznice ima uvedene Italija in smatrajo uvedbo kot posrečeno. — Zunanji minister Berger-Waldenegg je izjavil poročevalcu nekega francoskega lista, da pride za Avstrijo v poštev samo podonavska pogodba, ki bo dala Avstriji polno enakopravnost z ostalimi državami. Minister je uverjen, da kljub velikim skrbem Evrope kmalu pride do sklepa podonavske pogodbe. — V ministerskem svetu je bilo podano tudi poročilo o brezposelnosti v državi. S koncem avgusta se je število podpiranih brezposelnih znižalo za okroglo 80.000 oseb v primeri z lanskim avgustom. Vlada vodi s posameznimi državami nadalje pogajanja za odlog plačevanja takozvanih reliefnih dolgov in ima polne izglede, da se termin odplačanja podaljša do leta 1938.

Iz Jugoslavije. Izšla je odredba, po kateri se znižajo prejemki državnih uradnikov za 7%. — Umrl je bivši ministrski predsednik dr. Vojislav Marinković. Dolgo vrsto let je vodil jugoslovansko zunanjo politiko, slovel je kot izredno sposoben diplomat in duhovit govornik. — Družba jugoslovanskih gostilničarjev je minule dni obiskala Avstrijo. Ustavili so se v Beljaku, kjer so jih sprejeli beljaški gostilničarji ter jim priredili lep pozdravni večer. Ravnatelj zveze slovenskih gostilničarjev Petelin je odzdravil z željo, da bi se medsebojni odnosi obeh držav čimprej izboljšali in omogočili medsebojne posete. Jugoslovanska družba je nato odpotovala preko ceste črez Veliki Klek v Solnograd. — Ljubljano so minuli teden posetili plavalci celovške Ilirije in se udeležili tam vršečih se mednarodnih plavalnih tekem. Zmago so odnesli Ljubljančani.

Židje — narodna manjšina v Nemčiji. Nemška vlada je sprejela zakon, ki urejuje odnošaje med Nemci in židi. Židi in Nemci ne smejo med seboj sklepati zakonov, tudi izvenzakonsko spolno razmerje med židi in državnimi pripadniki nemške ali plemensko sorodne krvi je prepovedano. Židi ne smejo najeti v svojem gospodinjstvu žene nemške narodne pripadnosti izpod 45 let, prepovedano jim je izobešanje državne in nemške zastave. Židje dobijo svoje šole, svoja gledališča in svoje športne organizacije. Živeli bodo lahko lastno življenje na vseh področjih. Razumljivo je, da se ne smejo vmešavati v vprašanja nemškega narodnega življenja in nemške državne politike.

Glasovanje za monarhijo v Grčiji. Dne 3. novembra se vrši v Grčiji glasovanje za ali proti povratku kralja Jurija na grški prestol. Državljani morajo pod grožnjo kazni iti na volišče. Kralj Jurij je izrazil svoje zadovoljstvo, da je večina Grkov za njegovo vrnitev. Prepričan je, da pod njim Grčija ne bo več preživljala težkih državljanskih vojn in sporov, ki onemogočajo normalno življenje in gospodarski napredek.

Hitlerjanski vodja Posaarja med jugoslovanskimi Nemci. Nedavno je posetil nemško manjšino v Jugoslaviji narodno-socialistični vodja Posaarja Bürckel in je imel ob tej priliki med drugim sledeči nagovor: „Bodite nemški bratje, zvesti državi, kateri pripadate! Ne tvorite strank, bodite samo Nemci in nič več. Pred vsem svetom imate nalogo, da ste nemški: pošteni, zvesti in polni vere, da nemški narod nikdar ne bo izginil in da bo svet sprejel njegovo željo. Nemška želja je želja miru na svetu. Bodite zvesti državljani in ne pozabite pri tem svoje domovine, svoje krvi in svoje zgodovine nikdar!

Mali ljudje.

Pod zeleno Golico živi majhen kmet-delavec. Ima sedem oralov posetve in dve kravici. V malem, neznatnem domu preživlja družino šestih članov, starejši sin si služi kruh v Ameriki, ena peterih hčerk je poročena, druga v službi, ostali so doma. Gospodar sam je bil dolga leta zaposlen kot delavec na železnici in postal pozneje drvar. Ne vem, kako je pričaral iz malega koščka zemlje majhen pa ljubek dom, mu pridružil nekoliko njivic in na stara leta kmetuje in živi svojo številno družinico. Mala družinica služi svoj kruh s svojim gospodarjem, nikdar ni poznala bogastva in udobja, le prečesto ji je primanjkovalo vsakdanjih življenskih sredstev. In vendar cveti mala družinica in je po medsebojni ljubezni svojih članov vzor-družina, spoštovana po svoji čistosti in poštenju. Zdi se, kot bi se stalno tod dogajal čudež, ko zreš vedra čela fantov korenjakov in rdeča lica brhkih deklet, na mizi pa črn kruh in v sobi preprosto, a okusno opravo.

Moderni svet bi moral meniti, da živi pod to preprosto streho kletev in nezadovoljstvo, skreganost in revolucionarnost. Saj živijo njeni ljudje iz rok v usta in poznajo le pomanjkanje in dnevno skrb za življenje. Pa o kletvi in nezadovoljstvu tod ni sledu, ja, več sreče in miru je v tem malem domu kot marsikod v hišah, kjer so mize obložene in omare napolnjene. In tega moderni svet, ki vidi v denarju svojega boga, ne more razumeti.

Gospodar malega doma pozna samo delo in dolžnost. Malo misli nase, živi le drugim. So pač tudi pri njem morda urice, ko je zagrenjen ob moreči skrbi, njegova silna očetovska ljubezen pa dobro nadkriljuje mračnost in nevoljo. Seve bi našel, kdor bi iskal skrivnosti družinskega življenja v malem domu še naprej, čudodelko v skromni in neznatni ženici, ki ji pravijo domači „mati". Ob stalni skrbi za domače je osivela, misel, kako pogrne svojim mizo, ji je upognila njen hrbet. V tej neznatni osebi živi silna moč, da pričara iz kamenja denar in iz zaskrbljenih src nasmeh. Neopažena v množici vaških žensk je ta žena blesteč vzor dobre matere, je junakinja dela in molitve. Sinovi poznajo doslej samo delo in napor in še mali prečesto vršijo posel velikih, dekleta so marljive kot čebele in vidiš jih povsod pri poslu. Tako ima skromni dom korenjake v fantih in prave rože v dekletih, ki zamorejo po svoji pridnosti in poštenju osrečiti sleherni dom. Od dneva do dneva se množi tej družini v malem domu zaklad. Tega zaklada ne more uničiti noben požar in ne ukrasti noben tat, neviden je in vendar spet viden in očiten v svojih sadovih. Svet je kratkoviden in zavida le zunanje premoženje ter zaničuje uboštvo, ne zna pa oceniti bogastva pridnih rok, varčnosti, nesebičnosti, vdanosti v Previdnost. Po desetletjih pač bi videl iz male družinice nastale nove družine, rastoče iz nakopičenega notranjega bogastva in zato določene, da posedejo mesta, ki jim gredo po njihovih lastnostih in zmožnostih.

To je družinica „malih" ljudi pod zeleno našo Golico. Neopažena naj cveti in brsti naprej sebi v čast in blagor naroda, kateremu pripada!

Nekje na svetu živi majhen in skromen narod. Tam ni doma razkošje in ne udobnost. Tisti ljudje ne poznajo ne avtomobilov in ne palač, nimajo ne bank ne tovarn ne veleposestev. Bogastvo malega naroda so pridne roke, dobro srce in celi značaji. Družine ne rastejo ob soncu, v senci dela in molitve cvetijo, se krepijo in dajejo stoteren sad. Mladina malega naroda je vajena trdega dela, zna biti varčna ob malih sredstvih, pozna skromnost ob mnogem pomanjkanju in je poštena, ker ne pozna življenske gnilobe okoli bogastva in premoženja.

Svet omalovažuje to ljudstvo, ker ni bogato na zlatu, nima ne slavne zgodovine vojaštva in ne pozna moderne civilizacije. V svoji kratkovidnosti ne gleda svet tisočletne zgodovine narodov, ki so umirali ob polnih skledah in napolnjenih blagajnah in ob modernizmu vsakdanjega življenja. Svet ne ve in noče vedeti o zakonu v človeštvu, da tudi v življenskem tekmovanju narodov zmagujejo odpornejši, značajnejši in bolj zdravi.

Da bi bili mi ta mali in zdravi narod! In da bi bilo v nas mnogo tistega zdravega življenskega gledanja, ki loči zdravje od bolezni, bogastvo od sreče, denar od zadovoljnosti!

DOMAČE NOVICE

Položnice smo priložili današnji številki. Poslužite se jih, da krijete z njimi zaostalo naročnino! Z rednim plačevanjem izdatno podprete svoje glasilo in omogočite njegovo nadaljno izhajanje. Z glasilom ste povezani v narodno družino in zvezani z ostalim svetom, brez te vidne vsakotedenske vezi smo le drobci, raztrgani in razkropljeni. Uredništvo si prizadeva, da ustreže željam svojih naročnikov, vrnite trud s tem, da poravnate svoje račune pri upravi! Tako ste z dejanjem hkrati dokazali svojo ljubezen do naroda in domovine.

Petnajstletnica glasovanja. Deželni zbor je na svojem zadnjem zasedanju sprejel sklep, naj deželna vlada in domovinska fronta skrbita za dostojno proslavo petnajstletnice glasovanja. Zbor je pri tem nedvomno vodila želja, naj bi petnajstletnica doprinesla svoj delež k mirnemu sožitju obeh narodov v deželi. Zanj pa more biti hvaležna tudi naša narodna manjšina. — Predvidenih je več proslav, tako v Celovcu, Velikovcu, Kamnu pri Vetrinju in še po nekaterih drugih krajih. Upamo in z nami vred upa vse slovensko govoreče ljudstvo v deželi, da prireditelji teh proslav ne bodo v interesu dežele in države dopustili nobene žalitve naše narodne in domovinske časti. Medsebojno spoštovanje obeh narodov-sosedov, nemškega in slovenskega, se nam zdi najdragocenejše darilo deželi ob petnajstletnici glasovanja.

O letošnji tujski sezoni v deželi. Z letošnjo tujsko sezono sme biti dežela zadovoljna. Poset koroških letovišč se je zvišal za 18% v primeri z lanskim letom in za 9% v primeri s predlanskim. Sezona je bila razmeroma kratka, šele koncem julija je bil dosežen višek števila tujcev, ki pa so v avgustu že spet zapuščali deželo. Cene letovanja so bile razmerno nižje kot v prejšnjih letih, dočim so ostali stroški in javne dajatve neizpremenjeni. Največ je bilo v deželi med inozemci Čehoslovakov, katerih število znaša letos 22.000, dočim jih je lani došlo 12.700 in predlanskim 19.500, Ogrov so našteli 4398, Nemcev iz rajha 1451, 1180 Angležev, 1363 Holandcev in 1249 Francozov. Nove ceste črez Pako Veliki Klek in preko Plöckna so se že letos izkazale koristne za tujsko sezono v deželi. Pričakujejo, da bo v prihodnjih letih njihova korist še vidnejša in izdatnejša. Tudi omejitev osebnega prometa v Jugoslavijo je vplivala na število tujcev v deželi, padlo je kočno število avstrijskih letoviščarjev v Italiji.

Novi občinski odbor na Rudi. Dne 14. t. m. se je vršila prva seja imenovanega občinskega odbora za Rudo. Sejo je otvoril g. nadučitelj Derbuch z lepim nagovorom o potrebi sodelovanja vseh občanov na upravi občine. Pri sledečih volitvah je bil soglasno izvoljen za župana dosedanji

PODLISTEK

Ksaver Meško:

Na Poljani.

(48. nadaljevanje.)

Res, velik je greh. Ah, ko bi bila hodila danes tako čista k materi na dom, kakoršna je šla pred leti na starega leta dan s stricem, ki je zapustil zaradi nje in zaradi njene duše Trato, kateri je služil vse življenje in je bil tako tesno zvezan z njo s spomini in s trudom vsega dolgega življenja Zaradi nje! Tem večji je greh, ker se je žrtvovalo toliko za njo. Kaj poreče pač stric sedaj? Kaj poreče mati, bolna zaradi njene sramote? Kaj bo mislila Katrca, ki ne umeva še greha? In kaj poreče on... on, ki je danes srečen ob drugi in ona ob njem? Ah, greh je, misliti nanj! Greh je, misliti na mater, tako dobro in blago. Le omadežuje jo s temi mislimi. Greh je, misliti na strica, ki je žrtvoval vse za njo. Greh, misliti na Katrco, angela in svetnico. Kamor pogleda, greh! Plačilo za greh, odkup za greh pa je smrt. Smrt! Streslo jo je, a obenem je čutila skoro olajšavo v srcu. A v mislih je vrtalo in kljuvalo.

„Ni druge poti, Jerica! Smrt! — Ali se ne spominjaš starega Jelenca? Kako je poplačal ta greh. Ali ne s smrtjo?"

Pač, dobro se spominja, dasi je bila še šolarica, ko se je godilo ono žalostno in grozno. Gostilničar in trgovec na Gornji Poljani je bil Jelenc. Siromak, ki je prišel v vas s culico, je postal z leti bogatin. Z zvijačami, s sleparijami in z odrtijo si je nakopičil bogastvo, to je vedela vsa fara. Ko je izročal posestvo sinu, je odšel nekoč od doma, ne da bi povedal, kam da gre. Pozneje so govorili ljudje, da je šel na daljno božjo pot, drugi, da nekam na misijon. Ko se je vrnil — ljudska govorica je trdila tako — je šel naravnost k sinu. „Polovico premoženja bo treba dati nazaj ali siromakom." — „Zakaj?" — „Ker je prisleparjeno!" — „Jaz nisem prisleparil. Kdor ga je, naj vrača." — Na kolena je padel oče pred sina. „Vrni, daj revežem in mi reši dušo!" — Hladno se je odvrnil sin v stran. „Ali se vam blede, oče?"

Od tistega dne ni imel starec več miru. Shujšan, prepaden in z razmršenimi lasmi je postopal po najsamotnejših potih. Odhajal je v gozde nad vasjo navsezgodaj zjutraj, na tešč, in je blodil brez miru kakor Kajn, bratomorilec, po šumah ves dan. Zvečer se je priplazil domov slaboten, napol mrtev od gladu. S sklonjeno glavo, sključen v malo tednih kakor od dela osemdeseterih let zgrbljen starec je stopal po cesti in je govoril sam s seboj nerazumljive besede. Če je zapazil slučajno še ob času človeka, idočega mu nasproti, se mu je izognil v velikem ovinku ali pa se je obrnil in je zbežal pred njim, tudi pred najboljšim znancem. Ko ga je nagovoril kdo, se je zdrznil in preplašil, ga je pogledal z otlimi, od vročice gorečimi očmi in je ječal:

„Ali ne vidiš, kako teži, kako teži!"

„Kaj teži, Jelenc?"

„Greh!"

Šel je po cesti. Deca iz vse vasi so se zgrinjali ob njem in so hiteli za njim.

„Stric, ali kaj peče?"

Stric so ga zvali sedaj, poprej: gospod!

„Peče, peče... Gorje, gorim!"

„A kaj peče, stric?"

„Greh, otročiči, greh!"

Ljudje so šli v cerkev. Tudi Jelenc se je oblekel praznično. S počasnimi svečanimi koraki je stopal dol proti cerkvi, kamor v letih svoje moči in sreče ni zahajal mnogokrat. Postajali so ljudje, gledali so z napetim pričakovanjem. In glej, res! Tik pred pragom je obstal, se je zdrznil kakor bi se zdramil nenadoma in proti volji iz lepih sanj, je pogledal plašno, je odmajal z glavo in se je okrenil.

„Ali ne noter, Jelenc?"

„Ne smem. Greh stoji na poti."

Vsepovsodi mu je stal na poti. Težil in pekel ga je dokler ga ni poplačal. In plačilo za greh je smrt: nekega dne so ga našli obešnega na podstrešju.

Seve, na to ni mislil v nesreči in v obupu svojega srca, da je poplačal greh z novim grehom. Mislila je na to pač Jerica. A nejasno je bilo spoznanje, ker je bilo preveliko gorje, in je utonilo vse drugo v njem. Eno ji je bilo jasno: plačilo za greh mora biti smrt!

(Dalje sledi.)

župan Franc Plešivčnik. Za občinska svetnika sta bila voljena posestnika Mognet Filip kot prvi in Markti Štefan kot drugi. Vseh odbornikov je dvanajst, od teh je pet kmetov, 2 kmetijska delavca, 3 obrtniki, 1 zastopnik cerkve, nadučitelj pa za šolo in uradništvo. — Veliko škode je napravila v našem kraju slana, ki je požgala vso ajdo. Le posestnikom v hribih je ostala ajda nepoškodovana, dočim v dolini ne bo ne semena in ne žgancev. Ozimna in jara rž sta dali dobro letino, oves je lahak, krompir se je v deževnem vremenu dobro popravil.

Libeliče. (Novi občinski odbor.) Deželna vlada je tudi pri nas že imenovala člane novega občinskega odbora. Ker je naša občina pretežno kmečka, so imenovani v večini kmetje. Na prvi seji je bil izvoljen za župana Hollauf Pavl, posestnik in gostilničar v Močuli, za županovega namestnika pa posestnik Koroš Franc. V odboru so nadalje še Logar Jakob, posestnik v Gradičah, Lutnik Hubert, posestnik v Močuli, Kainbacher Aleš, posestnik v Gradičah, Sekalo Franc, mali posestnik v Močuli, Lipnik Filip, kmet v Močuli, Stimnikar Janez, kmečki sin v Pudlah in Skuk Franc, kmet v Potočah. Deseti odbornik, zastopnik cerkve, doslej še ni bil imenovan. Uverjeni smo, da bo vzajemno delovanje odbora v blagor in prospeh naše občine.

Drveša ves pri Pliberku. Preteklo sredo, 11. sept., je vladalo pri Potočniku v Drveši vesi prav prisrčno razpoloženje. Kajti praznovala se je poroka dveh mladih ljudi. Rudolfov Ivan, ki ima na Bistrici lepo kmetijo, hišico, polje, travnike in gozdove, si je izbral za gospodinjo Potočnikovo Julčko, hčerko gostilničarja Potočnika v Drveši vesi. Ker je vzklila ljubezen, sta se vzela. Radujemo se sreče mladega para in želimo za bodočnost vse najboljše! V priljubljeni Potočnikovi gostilni bodo številni gostje seveda pogrešali Julčkine živahnosti in jo bo morala njena sestrica Ida krepko nadomestovati.

Pogrešajo šestletnega Vladimirja Šturma, katerega mati Uršula Šturm živi v Celovcu, Spitalgasse 10. Od 9. sept. se ni več vrnil domov. Dečko je velik 1.15 m, ima dolge, rujave lase in sive oči. Nosi kratke črne hlače in zeleno-križasto srajco. Govori le slabo nemško. Podatke pošljite na celovški policijski komisarijat ali materi.

Iz okolice Grebinja. Dne 16. t. m. je nenadoma umrl grebinjski župan Tomaž Schwarz. Rajni je bil 15 let župan. Stekel si je mnoge zasluge za občino. — Minule dni je začelo goreti v bližini Kloštra ležeče gospodarsko poslopje Helldorfovega najemnika Huberta Mannerja. Uničeni so poljedelski stroji, vse spravljeno žito in poslopje do tal. Pri gašenju sta se dva delavca težko poškodovala. — V Velikovcu so z vojaškimi častni pokopali gojenca vojaške akademije Klementa Mayerhofer v. Grünbühel, sina zveznega kulturnega svetnika Ksaverja Mayerhofer v. Grünbühel. Rajni se je pred dvema mesecema o priliki neke avto-nesreče težko poškodoval in je sedaj na posledicah umrl. Pogreb je vodil g. svetnik Valentin Brandstätter iz Št. Ruperta ob asistenci č. dekana Millela in vojnega kurata Gasserja.

Borovlje. Tu se je začela mladina precej zanimati za nogometni šport in že pred par meseci se je ustanovil „Fussballklub", kateremu načeluje gospod Val. Kometter. Ni še dolgo, kar so pozvali na borbo fante iz Žihpolj in z največjim zanimanjem je ljudstvo zasledovalo ta dvoboj, ki pa je končal neodločeno, obe stranki sta dobile po pet točk. Borovljancem je dalo to korajžo in pozvali so na tekmo moštvo iz Celovca, „Austria II". Boj se je vršil v nedeljo dne 15. sept. ob 3. uri popoldne na Doleh, kjer je prisostvovalo izredno veliko občinstva. Toda tokrat so pa Borovljanci tako podlegli, da se skoraj ne upamo povedati. Dvoboj je pokazal, da bo treba našim brcačem še veliko vaj, da bodo kos starejšim klubom. — V torek dne 17. sept. je ob pol 2. uri ponoči izbruhnil ogenj v podstrešju hiše posestnika Franca Mack, p. d. „pri Obiju" v Borovljah. Ko je zadonel prvi alarm, je bila že cela streha v plamenu. Domača kakor tudi sosedne požarne brambe so bile takoj na mestu in delovale tako vzorno, da je bil ogenj čez četrt ure ugašen, ko so stopile v akcijo. Komaj par metrov oddaljene sosedne hiše in ute so bile popolnoma varovane pred plamenom. Kako je ogenj nastal, se ne more izvedeti, goreti je začelo v podstrešju. Posestnik utrpi precejšnjo škodo, vendar je deloma zavarovan.

Drobiž. Avstrijski Touring Club je otvoril na Vratah svoj propagandni urad. Otvoritve se je udeležilo več odličnih osebnosti. — Pri občinah Velikovec, Škocijan in Pliberk so otvorjeni prijavni uradi bolniške blagajne, kjer posestniki lahko prijavljajo in odjavljajo svoje posle. S tem jih je v deželi 116, namreč uradov. — Pri Pečah je zadel pek. pomočnik Wigisser iz Beljaka z motornim kolesom, v katerega prikolnici sta sedela delavca Reither in Riederer, v nek avto. Delavca sta obležala nezavestna, avto-vozač pa jo je odkuril. — V Vrbi so prijeli dva nevarna vlomilca, ki se hočeta imenovati Malle (iz Borovelj) in Christansig (iz južne Amerike). — Dva komunista, Hubmanna in Moritza, je višji sodni dvor obsodil vsled razširjevanja komunističnih letakov na 5 let težke ječe. — 19letni Katzianka z Zilice je bil osumljen uboja nad svojim krušnim očetom. Sodišče ga je oprostilo, ker krivde ni moglo ugotoviti. — V Zaberdi pri Radišah so aretirali 22letno Aibino Jesenko in njenega ljubimca Matitscha. Sumijo, da je Albina zastrupila svojega moža, da bi se zamogla poročiti z drugim. Zgodba je žalostna in jo bo obravnalo preko sodišče. O procesu bomo poročali.

NAŠA PROSVETA

O športu.

Ali je umestno, da govorimo v naši prosveti tudi o sportu? Sport ne zadeva toliko duha, nego telo. Sport je angleška beseda in pomeni toliko, kakor igro, šalo, predvsem pa moč, spretnost in izvežbanost telesa. In, ali je potrebno da govori o sportu kmetska mladina, ki ima po svojem poklicu že dovolj telesnih naporov in je morda sport samo za zabavo in kratek čas mestnim, delavskim in uradniškim slojem? Nikakor ne! Ako ne gledamo nazaj na sportno življenje starih narodov, Grkov in Rimljanov, je tudi kmetski človek na vasi uganjal sport, ko besede sport še davno poznali nismo. Ali se ni kmetski fant vedno rad postavil z drznostjo, močjo in spretnostjo telesa? Seve, ta sport ni bil urejen po gotovih pravilih in ni bil izšolan. Vendar najdemo nepriučene, naravne pojave skoraj iz vseh panog sporta tudi na naši vasi. Ali ni kegljanje sport, ako ni glavni namen dobiček? Ali ni kmečki fant spreten kolesar, ali ga ne vabijo na strme vrhe naše Alpe, ali ga ne navdušuje idealni zimski sport, smučenje? Tudi se vrši kos lahke, kakor tudi težke atletike v naši vasi.

K lahki atletiki prištevamo n. pr. tek v daljavo. Naravnost strmimo, kakšne, reke! bi nadčloveške, rekorde so dosegli mojstri z vstrajno vajo pri teku v daljavo. Pretekli so ogromne razdalje v neverjetno kratkem času. Tako prištevamo k lahki atletiki tudi skok v višino, skok v daljavo ter skok ob palci. Tudi v teh strokah so dosegli vstrajni sportniki ogromne uspehe in triumfe. Pa tudi lučanje kroglje v daljavo spada v vrste lahke atletike. Ali niso te panoge zdravega, brez vsakih stroškov mogočega sporta, kakor nalašč za našo mladino? Tako govorimo tudi o težki atletiki. Pod atletom si mislimo orjaškega človeka, ogromnih mišic z nadčloveško močjo. In pod težko atletiko si predstavljamo sport, ki ni za nas, nekaj surovega, toda, ko pogledamo vrste sporta težke atletike, vidimo, da je tudi ta ljudski sport. Pri sportu težke atletike, dviganju uteži, so se že merili fantje na vasi, kdo bo več dvignil in bo tako najmočnejši fant. Rokoborba je prav lep sport, ko se ruva mož z možem, kateri bo močnejši in spretnejši. Tudi v rokoborbi se pokusijo fantje na vasi in merijo za kratek čas svoje moči. Boks pa je sport, kjer se dva nasprotnika obdelavata z močnimi in ostrimi sunki, dokler eden ne omaga, ali ne potečejo dogovorjene runde. Brez dvoma zanimiv sport, ki izurjenemu boksarju časih tudi koristi. Seve so tudi v težki atletiki dosegli sportniki z vstrajnim treningom dolgotrajno vajo ogromne uspehe in svetovne rekorde.

Ravno v trajnem, samoprevagovanja in zatajevanja polnem delu, vežbanju in urenju je uspeh sportnih idealov. Slabiči, mehkužneži ne bodo sportniki. Kdor ni gospodar samega sebe, ne bo žel uspehov. Baš v tem je velika vrednota sporta, da krepi voljo in moč. Lepo je uživati planinski raj, ko stopiš na visoko goro in se ti srce širi neznane radosti, svobode in sreče, ali treba je bilo samopremagovanja in napora, da si dosegel cilj. Zmagati si moral. Ali, ko gledaš izurjenega smučarja in se ti zdi skoraj neverjetno, da je drzen polet mogoč, pozabljaš, da smučar ni prišel na svet s smučki, ampak je bilo treba dolge, vstrajne vaje in truda. Vsled tega je sportnik vzor odločnosti in vstrajnosti. Ravno ti idealni vrsti sporta, turizem in smučanje, bomo pred vsem gojili v naših vrstah in bomo o teh še večkrat spregovorili.

Kakor je sport predvsem razvoj, izpopolnitev in usovršitev telesnih sil, tako tudi ne bomo pozabili obračati pozornosti na največje in najsilnejše gibalo notranjih in zunanjih sil na duha, na dušo. Telesa moč, duha krepost je in mora biti vzor sportnika. Harmonija, soglasje mora vladati med zunanjostjo in notranjostjo. V zdravem, mišičastem telesu mora bivati krepka duša!

Vsled tega se sportnega življenja naše mladine veselimo in moramo sportu posvetiti potrebno pažnjo. Izživljanje mladine v sportu je ideal, ker ne moremo si misliti sportnika alkoholika, sportnika nizkih čustev, brez vsakega poleta. Kakor naj sportnik raste v obvladanju in izoblikovanju telesa, tako naj se tudi vedno bolj in bolj dviga k vzorom, k lepoti, dobroti in resnici! k.

Črna žena je strašila zadnjo nedeljo popoldne pri belem dnevu v sončnem Št. Ilju ob Dravi. Vrli igralci iz Loge vesi so igrali igro „Črna žena". Igra je ljudem zelo ugajala; samo dvorana ni zmogla tako velikega obiska, bila je velika gnječa in s tem tudi silna vročina, kar je neugodno vplivalo na vztrajne gledavce. Pa tudi igralcem je delal premajhen in neprimeren oder velike težave in sitnosti. Ako bi bila „Črna žena" nastopila na primernem odru v prostrani dvorani, bi pač lahko zabeležili poln uspeh tega dneva. Dovršeno so igrali Nigana, Zalka, Bregar in pa ostala dekleta. Med kmeti in fanti so bili nekateri prvovrstni tipi, vredni svojih pradedov; drugim se je nekoliko poznalo, da so novinci. Sicer pa polno priznanje vrlim igralcem, da se niso ustrašili truda, ki ga zahteva tako obširna igra. Pa še eno razveseljivo dejstvo je bilo opaziti ob priliki te prireditve, to je naša pesem. Že med igro in pozneje pri prosti zabavi sta se mojstrsko kosala dva pevska zbora: št. iljski moški ter mešani iz Loge vesi. Pesem je tisti element, ki dviga razpoloženje! Tovariši po naših društvih! Glejte, da bodeta dve naši narodni svojstvi, pesem in oderska umetnost, nastopali vedno roko v roki! S tem bo uspeh naših prireditev že v naprej zasiguran. Logavaščani so to razumeli; zato so pa tudi želi splošno priznanje. Naj njihova pesem, ki se tako lepo začenja: „Od jezera na vrh planin, čez vsako vas, razlega se slovenski glas..." postane naša skupna himna! Črni mož.

Potek pevskega koncerta v Kotmari vesi je bil prav veličasten. Udeležilo se ga je do 500 oseb iz vse okolice. Pevci in tamburaši so splošno zadovoljili. Podrobno o nastopu v prihodnji številki. — Osrednji prosvetni odbor izreka ob tej priliki varnostnemu nadzorniku dežele g. generalnemu majorju Perku svojo iskreno zahvalo za razveljavljenje odrejene prepovedi. Dostojni potek prireditve je njegovo zaupanje do Slovencev docela potrdil. Hkrati je odboru dolžnost, da se zahvali za dobro službo varnostnim organom in g. majorju Maier-Kaibitschu za blagohotno posredovanje pri nekaterih vročekrvnežih.

Globasnica. (Pevski koncert.) V nedeljo 29. t. m. ponovijo zbori spodnjepodjunskega okrožja svoj pevski koncert ob 3. uri pop. v dvorani pri Šoštarju. Nastopijo v skupnem in posameznem zboru. Vabi okrožje.

Radiše. (Igra.) V nedeljo 29. t. m. priredi naše društvo ob 3. uri pop. na prostem pred župniščem veseloigro „Jezični dohtar". V slučaju slabega vremena se prireditev preloži na nedeljo 6. okt. istotam. Sodelujejo pevci in morda tudi tamburaši. Pridite!

Pevska prireditev v Dobrli vesi. V nedeljo 20. oktobra priredi zgornjepodjunsko okrožje v dvorani Narodnega doma velik pevski in tamburaški koncert. Društva prosimo, da se ozirajo na ta datum in prispevajo k uspehu pevske prireditve.

GOSPODARSKI VESTNIK

Poceni vprega. Začenja vožnja otave, gnoja, okopavin, začenja jesensko oranje. Spet marsikod skrbi gospodarja vprega. Vse premalo še ali že cenimo kravjo vprego. Sramotno se nam zdi delo s kravo. Tudi ne posvečamo prave skrbi vprežnim kravam in imamo marsikod škodo. Krava tudi pri vpregi ni konj in je zato treba z njo drugače ravnati. Težka vožnja, težko oranje, brananje s težkimi branami, vse to je za krave hud in škodljiv napor. Krave so dobre vprega pri kratki in lažji vožnji gnoja, gnojnice, žita ali sena. Na krave je treba posebno paziti v vročini, ker v njej nepri-

merno bolj trpijo od konj. Najboljše je, če krav v vročih dneh sploh ne vpregamo. Dobro je še, če imamo več krav privajenih na vprego, da lažje izmenjavamo. — Vmes med konji in kravami so kot vprežna živina biki in voli. Tudi voli niso konji! — Zanimivo je opazovati, kako ponekod pripravljajo kmetje za male vožnje z mlekom, jajci in drugim drobižem svoje pse za vprego. Okoli Linca in Welsa n. pr. je pasja vprega za male vožnje že povsem običajna. Ja, celo ovce in ovne že vpregajo za najlažji posel. Pameten gospodar pač vse sile na kmetiji pametno „vpreže".

Krompirjeva letina in nova skrb. Ponekod tožijo vsled slabega pridelka krompirja. Zato bo tod dobro shranjevanje velikega pomena. Že na njivi začnimo s skrbjo. Odstranimo nagnite, obsekane in druge sumljive gomolje. Gomolje za seme takoj odberimo. Shranjujmo gomolje čiste brez zemeljskih dodatkov. Klet za krompir naj je prostorna, hladna (4 stopinj Celzija) in zračna. Koder so kleti slabe in neprimerne, svetujemo shranjevanje krompirja na prostem in sicer na dobro zavarovanih, suhih in ravnih prostorih v bližini doma. Izkopljemo 15 cm globoko jamo, ob robih grmadimo zemljo za stene. Dno posujemo z drobnim peskom, ob stenah pa položimo slame. Krompir nalagamo v obliki piramide, posujemo z apnenim prahom, ob straneh krompir pokrijemo s slamo in nanjo 5 cm debelo zemeljsko plast. Zgoraj vrh piramide pa naj je kaka deska. Ob zmrzlini bodi zemeljska plast do 25 cm debela in tudi vrh piramide dobro zavarovan. Spomladi pa spravimo tako ohranjeni krompir najboljše v kleteh.

Razdolžitvena akcija na Koroškem. Do 15. avgusta t. l. je bilo na Koroškem vloženih skupno 6603 prošenj za pomoč. Od teh jih je lani bilo že vloženih 3323. Po okrajih izgleda slika okoli akcije takole: v Velikovcu je bilo vloženih 939 prošenj (od teh lani 477), v Beljaku 761 (od teh lani 381), v Celovcu 1007 (od teh lani 466) v Šmohoru 776 (od teh lani 249). Želeti bi bilo, da bodo rešitve vloženih prošenj pravične in tako v resnično pomoč kmetijam. Sredstva so v očigled velikemu številu seve pičla.

Živinska sol za gorske kmetije. Finančni minister je dovolil tudi letos pocenjeno živinsko sol in sicer v skupni količini za državo 7000 meterskih stotov. Cena znaša 15 S na 100 kg. Razdelitev na dežele izvede kmetijski minister in v teh izvedejo oddajo na posamezne interesente kmetijske zbornice.

Beljaški trg min. tedna. Zelje 30—40, karfijol 1.20, repa 20—40, pesa 40, kumare 20, solata v glavicah 15, endivija 15, grah, neoluščen 80, fižol neoluščen 50, oluščen 80, čebula 50, paradižniki 40, špinača 50, buče 20, hren 1.80, redkev 60, peteršilj 80, zgodnji krompir 20, kislo zelje 60, gobani 1.00—1.40, zgodnja jabolka 60, hruške 80, goveje meso 2.00—2.40, telečje 2.00—3.00, svinjsko meso 2.00—2.80, ovčje meso 2.20—3.60, orehi 1.20, breskve 1.60, suha jabolka 1.40, suhe hruške 1.20, suhe češplje 1.20, brusnice 80, sirovo maslo 3.80, čajno maslo 4.60, stare kokoši 2.40, race 3.30, gosi 3.20, jajca 14 g za komad.

ZANIMIVOSTI

Ubogi otroci v Rusiji. Uradni sovjetski list „Komsomol Pravda" poroča, da so uradno izpraševali 1200 otrok, ki so jih polovili po ulicah Ljeningrada. Vprašali so jih, zakaj so vagabundirali po cestah. Odgovori so se glasili, da jih je od teh 1200 ušlo 250 radi pomanjkanja, 300 radi zapeljevanja po tovariših, drugih 300, ker so stariši pijančevali in jih pretepali, 150 pa je ušlo iz veselja do vagabundiranja. Poglavitni vzrok je nedvomno razrvano družinsko življenje v sovjetski Rusiji.

Zakoni v Rusiji. Sovjetski listi s ponosom poročajo, da se v Rusiji spet močno ženijo in da je iz števila zakonov razvidno, kako se ljudem dobro godi. — Pri tem listi ne omenjajo, da je zakonskih ločitev zmeraj več, da jih je naravnost ogromno število. V Rusiji pride pod sedanjim režimom v vsakem drugem zakonu do ločitve. Samo meseca maja lanskega leta je bilo od 4381 zakonov 2040 ločenih. Višje sodišče razglaša, da je lahko kdo postavno in hkrati nepostavno poročen. Splošno je nadalje opažati, da se sovjetska oče in mati rada odtegujeta vzdrževanju in vzgoji otrok in da se zato množi število otrok, ki jih vzdržuje in vzgaja država.

Skrivnostna dežela. V Indokini se nahaja mesto Angkor Vat, katero kažejo vsakemu tujcu kot največje čudo. Je resnično, pravo ogromno mesto, ki ima stolpe, palače široke ceste, mostove, trge — prav po velemestno. Vse mesto pa nima niti žive duše. Zapuščeno je že dolga stoletja izgleda pa, kot bi se bili ljudje včeraj izselili. Nikjer nikakih razvalin, palače in sobe v njih v najlepšem redu, le nič življenja. Posebnost je tempelj kralja Surijavarmana. Z viška te gleda kamnita groza, čuvaj zavrti gumb in v hipu zaplapola ves tempelj v požaru. V njem namreč je napeljana elektrika, kar pa nikakor ni v prid tajni čudnega mesta, katerega zgodovino preiskujejo učenjaki že stoletja in si še vedno niso na jasnem.

50letnica motornega kolesa. Letos praznujemo jubilej motornega kolesa. Leta 1885 je Nemec Gottfried Daimler dobil patent na vozila z motorjem. S prvim kolesom je dosegel komaj hitrost 18 km na uro, tudi njegova oblika je bila povsem drugačna od sedanje. Dva jermena sta vodila silo na zobato kolo, kolo je bilo iz lesa, le obito z železom, hladilnik je imel poseben ventilator. Iznajdba motorja je vplivala na kulturni in gospodarski razvoj človeštva. Avtomobil, letalo, ti moderni vozili sta svet zmanjšali kar za tretjino, pota preko držav in kontinentov so se skrčila, gospodarstvo in sožitje med narodi pa razmahnilo. Pa tudi življenje v času motorja nekam hitreje poteka, drvimo in hitimo, pa ne vemo kam in zakaj.

Dekle je bivalo med volkovi. V nekem gozdu v Rumuniji so drvarji našli čudno dekle, napol divje, ki je skušala pobegniti, čim je opazila ljudi. Spočetka so mislili, da je blazna, dekle tudi ni znala govoriti, končno pa se prijavi oblasti kmet iz tamošnje večje okolice, ki je dekle spoznal za svojo hčer. Pred sedmimi leti jo je izgubil in jo smatral za mrtvo. Iz njenega življenja so mogli nato zdravniki poizvedeti od nje, da je bivala sedem let v globokem gozdu med volkovi, lazila po vseh štirih okoli in jedla le sirovo meso. Dekle sedaj vidno napreduje in čez mesec dni bo svet izvedel najlepši roman, ki ga je napisalo življenje.

Lep izprehod je napravil. 23letnega uradnika Monsona so v najjužnejšem mestu Afrike Kapstadtu odpustili iz službe. Mož si je nato hotel ogledati svet in se je podal na pot peš. Petnajst mesecev je hodil, prehodil okoli 10.000 kilometrov, doživel mnogo lepega in zanimivega, marsikod pa pretrpel tudi trde urice in dneve. Končno jo je primahal v egiptovsko Kairo. Med potovanjem se je za zanimivo sprehajanje tako navdušil, da bo svojo pot nadaljeval še nadaljna tri leta. Je postal pač pravi „Walzbruder" v najmodernejšem smislu.

Abesinke se pripravljajo na vojno. Nič manj navdušeni za vojno so poleg abesinskih moških tudi ženski vojaki. Sestavile so Abesinke že prvi polk, ki se nahaja že na bojišču in pričakuje prvih spopadov. Poveljnica tega čudnega polka nosi angleško častniško uniformo, njene podložnice pa so seve sila preprosto opremljene in napravljene. Odlikuje ta ženski polk predvsem njegovo navdušenje za boj, vendar je njegov uspeh sila dvomljiv. Ženskam pač prija, da prihajajo sedaj do besede, dočim so v navadnem življenju samo sužnje svojim možem.

Moderno mrtvo morje. V Siciliji se nahaja majhno, črnozelenkasto jezero z imenom Minaja. Krog jezera je vse prazno in mrtvo, na obrežju ni ne grmičevja ne trave ne drevja. Nihče se ne upa v njegovo bližino, ker so nad vodno gladino strupeni plini, ki umorijo vsakogar, ki bi se upal k bregu. Velike napisne table svarijo, naj se nikdo ne približa jezeru. V davnih dobah so dajali jetnikom kozarec vode tega jezera in čim so izpili vodo, so mrtvi omahnili na tla. Dognali so, da sta na dnu dva studenca z ogljikovo kislino, ki je izredno strupen plin. Po njej je zastrupljena voda in vse ozračje nad jezerom in okoli jezera.

Moderni policaji na vzhodu. V indijskem mestu Bangkok so v tem poletju nastavili moderne policaje: slone. Izkušnja namreč je mestne može izučila, da se pešci in vozovi niso ozirali na znamenja in signale človeških policajev in da so se prometne nesreče stalno množile. Mlad policist je nato ponudil, da bo izvežbal slone za policiste. Oblast je bila zadovoljna in danes že stoji poleg vsakega policaja velik slon, ki s svojim rilcem kaže prometu njegovo smer. Poleg slona se nahajajo škafi vode, kateri mu služijo, da kaznuje neposlušne vozače ali pešce. Menda vlada v mestnem prometu sedaj popoln red.

Teheran, glavno mesto Perzije. „Nočem, da je Perzija samo slikovita dežela," je izjavil perzijski šah Riza Khan. Vsa Perzija je danes na delu, da se modernizira. Prednjači v tem glavno mesto Teheran. Neprestano, ponoči in podnevi, gradijo nove stavbe, napeljujejo vodovode, električno luč, plin. Dogotovili so moderen hotel „Firdusi", ki se lahko kosa z evropskimi hoteli. Prej nekoč so bile hiše iz ilovice, danes pa rastejo iz kamna, betona in jekla kot gobe po dežju. Že stojijo palače za ministerstva, gledališča, banke, pošto i. dr. V par desetletjih bo, tako upajo, Teheran povsem podoben modernemu mestu. Le življenje ostaja tod še staro. Žene se še po svoji dosedanji navadi zavijajo v črne pajčolane, moški še nosijo svoje običajne čajke. Iz novih kavarn pa že gledajo novi, moderni obrazi, moderna noša pridobiva stalno nove pristaše. In črez desetleja izgine skrivnostni čar vzhoda — pač za vedno.

Hišo po poslali po pošti. V mestu Vernal, središču dežele Utah v Zedinjenih državah, je nameravala neka banka postaviti svojo podružnico. Nikjer v okolici mesta ni ne primernega gradbenega kamna, opekarne ali slične firme. V tej zadregi so se bankirji odločili, da pošljejo potrebno opeko iz svojega mesta. V Vernal pa ni železnice, marveč je ta 100 km oddaljena od mesteca, tja tudi ni primernih cest. Zato so sklenili, da pošljejo vso opeko za zgradbo nove hiše po pošti. Črez štirinajst dni so oddajali male pakete z opeko po pošti, železnica in pošta v tem času nista mogli vršiti nobenega drugega posla kot odpravo teh čudnih paketov, oviran je bil tudi ves osebni promet. Pa dovršili so naročilo in danes hiša že stoji. Pošta pa je nato takoj znižala najvišjo določeno težo za pakete, ker noče več sličnega posla.

Skrivnostno ozadje italijansko-abesinskega spora. Po vseh večjih mestih Evrope je znan mož z imenom Basil Zaharov. Imenujejo ga „velikega dobavitelja smrti", ker že desetletja oskrbuje razne države s potrebnim vojnim orožjem. Mož ima ogromno premoženje, ki si ga je pridobil iz raznih vojnih kupčij, katerih posledice so bili potoki človeške krvi in na tisoče mrtvih. Slutijo, da je taisti Zaharov v ozadju italijansko-abesinskega spora in da je on odkupil od Abesincev njihov petrolej, namesto denarja pa bo preskrbel Abesinijo s strelivom, orožjem, avtomobili, kratko z vsemi potrebščinami za slučaj vojne z Italijo. Vse eno mu je bržkone, kdo zmaga v tej vojni, samo da se njegovo itak že bajno premoženje še pomnoži. 86 let je skrivnostni mož, ki ga osebno pozna le redkokateri, star in vedno še igra to čudno ahasversko igro v svetu.

Arabska modrost. Takole pravijo arabski modri: Kdor ničesar ne ve in ne ve, da ničesar ne ve, je norec. Izogibaj se ga! — Kdor ničesar ne ve in ve, da ničesar ne ve, je neumen. Pouči ga! — Kdor nekaj ve in ne ve, da nekaj ve, spi. Zbudi ga! — Kdor nekaj ve in ve, da nekaj ve, ta je modrijan. Temu moraš slediti!

Ptice-selivke se poslavljajo. Že so jo mahnile lastovke, škorci in druge selivke na jug, kot zadnje odhajajo štorklje. Opazujejo, da postajajo te prijetne ptice med nami čim pogostejše. Tudi iz Burgenlanda pišejo, da jih je prihitelo letos večje število kot ostala leta. In še tole iz Burgenlanda: Neka kmetica blizu Rusta pita štorkljo. Stare so jo vrgle iz gnezda, čim so opazile, da mladič ne bo za polet na jug dovolj močan. Pri poizkusnem poletu se je namreč izkazal kot slabič. Mlada štorklja je sedaj sprejeta pod kmečko streho in se menda prav povoljno počuti med prijaznimi ljudmi. In že danes se veselijo otroci, kako jih bo naslednja leta obiskavala, noseč pozdrave iz sončnega juga.

Ena lovska. Lovec Pepej: „Bil sem komaj četrt ure na lovu, pa je že ležal mrtev srnjak pred menoj!" — Prijatelj Joža: „Tako? Koliko dni pa je že ležal tam?"

Listnica uredništva. G. M. W. Uredimo, ko pridete osebno v uredništvo. — **G. H. J.** Nisi držal dogovorjenega termina. Priobčimo prihodnjič v skrajšani obliki. — **G. F. T.** Je res žalostna zgodba, vendar bomo o njej poročali šele o priliki procesa. — **G. K. M.** Nismo docela istega mnenja kot Vi. Sodite po glavah in razsodite! — **G. F. B.** Hvala za poslano. Smo z Vami mnenja, da so gnila jajca tudi znak neke kulture. — **N. N.** Piši in bomo poročali! Glej sončne in senčne strani, pa boš objektiven! — **G. D. J.** Podcenjuješ disciplino naših mladih. Mi smo ponosni na njihovo žilavost v narodnem življenju in tudi na njihovo sodelovanje v našem listu. Pozdrav!

Lastnik: Pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu. — Založnik, izdatelj in odgovorni urednik: Žinkovský Josip, typograf. Dunaj. X., Ettenreichgasse 9. Tiska Lidova tiskarna Ant. Machát in družba Dunaj. V., Margaretenplatz 7.